

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnistvu:
za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petlitv. (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več kot trikrat 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Današnja številka obsega 6 strani.

Državni zbor.

Dunaj, 4. junija.

Triurna kriza.

Malokateri poslanec je včeraj slutil med govorom bar. Becka, da se zbira nad njegovo glavo huda nevihta. Ministrski predsednik je vedrega obraza med živahnim odobravanjem našteval razne važne predloge, ki jih hoče vlada predložiti parlamentu še to leto. Ravno med njegovim govorom pa je »prosluli«
Wahrmund v Inomostu na univerzi naznanil svoj »veto«
proti sklepu pravoslavne fakultete, da hoče »a tout prix«
v poletnem tečaju predavati o zakonskem pravu. Tirolski cesarski cesarski namestnik pa Wahrmundu pred nosom zapre vrata ter začasno zaključi sploh vsa predavanja. Ta dogodek je učinkoval kakor dinamična bomba v Inomostu, kakor tudi za kulisami v parlamentu. V zbornici so govorniki večinoma praznim klopem narekavali svoje govore, v ministrski sobi pa se je pojavila kriza, o kateri so vedeli pripovedovati časnikarji že ob 3. uri.

Baron Beck je, tako govore, brez vednosti naučnega ministra po telefonu pooblastil cesarskega namestnika v Inomostu, naj takoj zapre univerzo, ako bi se Wahrmund osmelil pričeti svoja predavanja ter s tem provzročiti nove nemire na univerzah. Baron Spiegelfeld je torej izvršil višji ukaz, ki je utemeljen v ministrski naredbi iz leta 1873. Ker o tem ni bil obveščen naučni minister dr. Marchet, čutil se je užaljenega ter je svojemu šefu podal demisijo. Z njim sta se izjavila kot solidarna nemška parlamentarna ministra dr. pl. Derschatta in Prade.

Ob 6. uri pa se snide deveterica nemško-narodnih poglavarjev. Seje so se udeležili vsi trije ministri in ministrski predsednik. Vihar pa se je hitro polegel. Baron Beck je prepričal tovariša dr. Marcheta in deveterico, da je tirolski namestnik posegel predaleč in da ni hotel kratiti pravic naučnemu ministru. Gospodje so se radi dali prepričati, ker vedo, da sto Wahrmundov in vrednih ministrske krize in njenih posledic. Vlada bi skoraj gotovo ne odobrila demisije treh ali celo peterih ministrov, vendar pa bi v kabinetu vzklikala kal nezaupnosti in razdvoja. Deveterica je izdala izjavo, da je baron Beck le ob slučajni nenavzočnosti naučnega ministra opozoril tirolskega namestnika na ukaz z dne 21. aprila t. l., vsled katerega je bilo Wahrmundu prepovedano predavanje iz cerkvenega prava. Naučni minister torej nima povoda za demisijo.

S tem je bila končana triurna ministrska kriza. Za vlado pa je ta »intermezzo«
resen opomin, naj vendar enkrat napravi konec Wahrmundovemu početju. To vendar ne gre, da bi domišljavi plagiator raznih pamfletov rušil mir na univerzah ter redno parlamentarno delo. Res, da nismo in ne moremo biti zadovoljni z vsem, kar se dogaja pod sedanjo vlado v uradih in javnosti. Prepričani pa smo, da pridemo z dežja pod kap, ako v sedanjih razmerah dobimo drugo vlado. Govorimo o vladi kot celoti, ne o posameznih ministrih. Trpeti pa ne moremo in ne smemo, da bi Wahrmund, Hock, Masaryk in drugi kulturoborci vladali na univerzah ter motili pri resnem delu novi ljudski parlament.

Dr. Krek.

Danes sta v proračunski razpravi vzbujala posebno pozornost govornika dr. Adler in dr. Krek. Oba sta privabila veliko poslušavcev kot priznana voditelja mednarodnega in krščansko mislečega delavstva. Na videz, a le na videz sta si podobna v mišljenju. V resnici pa je med njima razlika, kakor med nočjo in dnevom. Dočim dr. Adler kot socialni demokrat in

spreten časnikar, kateremu teko vsakdanji »šlagerji«
spretno z jezika, zagovarja le koristi delavstva v ožjem pomenu besede, stoji dr. Krek na vzvišenem krščanskem stališču, ki prizna kot delavca vsakega, ki ali z dlanjo ali svojim umom sebi in drugim služi vsakdanji kruh ter množi splošno, ljudsko duševno in gmotno premoženje. Dr. Krek tudi ne išče sanjavih in omlednih oblik za svojo misel, marveč izraža neomajljivo prepričanje svoje v strogo logični izpeljavi, ki izpričuje globokega in samostojnega misleca, kateremu vsakdanje fraze ne zapirajo pogleda v bodočnost in pregleda realnih razmer. Mnogo Krekovih misli je treba proučevati, da razumeš nagibe in namene. Vedno je kaj novega in zanimivega v njegovih govorih, kar s privlačno silo vzdržuje pazljivost in slast poslušavca. Sicer ga pa poznate, da tistemu ni hvaležen, kdor ga hvali. Zato podam le glavne misli njegovega govora, ki ga itak objavimo po zapisniku.

Najprvo dokaže, da v proračunu ne najdemo nobene fin. tehnične ali soc. politične izpremembe. Proračun nima podo-be novega, ljudskega parlamenta in po večini vsaj parlamentarne vlade. Proračunska razprava ima v prvi vrsti namen, da poslanci izražajo želje in zahteve svojih volivcev. V drugi vrsti pa stranke izražajo svoje zaupanje ali nezaupanje vladi, ako ji dovoljujejo ali odrekajo proračun. Zaupanje pa ne velja le vladi, ampak tudi parlamentu, ki potrebuje proračun za redno državno gospodarstvo, katero mora nadzirati parlament. Mogoče je torej, da vladi ne dovolim kredita, dovolim pa ga parlamentu, ako zaupam v njegovo delavnost in bodočnost. In s tega negativnega stališča govornik glasuje za proračun.

Da pa more z uspehom delati novi parlament, poživljati ga mora prava državna ideja, ki daje upanje za nadaljni kulturni in socialni razvoj v državi. In ta državna, avstrijska ideja je vkoreninjena v vseh narodih, zato je tudi državi zagotovljena bodočnost. Napačen in poguben pa je šovinizem, kakor ga vidimo na Ogrskem. Ravno tako so pogubne stare obrabljene fraze in prazni fantomi, ki omamljajo nerazsodne duhove, ki požrtvovalnost zamenjujejo s fantizmom, zatiranja s tiranom, pošteno mislečega in sočutečega moža z demagogom. Zato izrabljajo brezvestni krogi versko, narodno in socialno gibanje v neplemenite, protiljudske namene. To uči zgodovina propalega in puhlega liberalizma. Žal, da še globoko tičimo v tem liberalizmu, kar dokazujejo Wahrmundova afera in izgredi na univerzah. Liberalno časopisje je psovalo štajerske kmete, ki se zanimajo tudi za dogodke na univerzi. To se godi v času, ko ima 24 let stari mladenič pravico voliti v državni zbor ter se zanimati sploh za javno politiko. To osvetljuje liberalizem v pravi luči. Ako pa trdi dr. Adler, da more povsod vzbuniti delavstvo proti cerkvi, moremo mi trditi, da mi lahko med delavstvom dosežemo isti uspeh proti gnilemu liberalizmu in njegovim pustolovcem.

Zato govornik pozdravlja besede dr. Adlerjeve, ki je rekel, da odklanjajo verski boj in se protivijo vsem izjemnim zakonom, kakor so postopali socialni demokratje tudi v Nemčiji za časa kulturnega boja. Treba je organizovati ljudske sloje, in ti bodo izvojevali kulturni boj, a gotovo ne v protikrščanskem smislu. Tak kulturni ali verski boj pa bi sedaj škodil le parlamentu in posredno tudi prebivalstvu. Le mednarodni kapital si želi absolutizem in reakcijo. Zato se bodo naši slovenski poslanci družili z onimi strankami, ki hočejo delovati za gospodarski in socialni napredek vseh slojev prebivalstva, osobito delavskih stanov. (Živahno odobravanje.) — Sedanjí parlament pa zasluži zaupanje, da reši narodno, avstro-ogrsko in do gotove meje tudi socialno vprašanje, ako tudi vlada v tem oziru podpira parlament. Zato pa

vlada ne sme dopuščati ponemčevanja ali poitalijančevanja našega naroda, kar se godi v obmejnih naših pokrajinah. Rešujemo pa tudi narodno vprašanje, ako skrbimo za gmotni napredek naroda. Narodno vprašanje se ne da rešiti čez noč, pač pa je mogoča hitrejša rešitev jezikovnega vprašanja, a ne le na Češkem, ampak v celi državi. Kdor nam krati in jemlje jezikovne pravice, rani narod v srcu in duši. (Burno odobravanje.)

Baron Beck naj torej resno in ne utrudno dela za rešitev jezikovnega vprašanja in narodno spravo. Ako pače pri tem delu, zasluži si mučeniški venec.

Narodni naši nasprotniki nam delajo veliko krivico, ko nas pitajo z berači, kakor delavce, ki z indirektnimi davki donajajo ogromne dohodke državi.

Parlament pa ima dolžnost, da se prej ko mogoče peča tudi z bančnim, armadnim in drugimi skupnodržavnimi vprašanji.

Posebno važna pa so socialnopolitična vprašanja, ki jih mora rešiti ljudski parlament. In ker zaupam temu parlamentu in žilavosti ljudski, da bo lepo in uspešno napredovala skupna naša domovina, zato veljaj vsem klic: Na resno delo! (Živahno odobravanje; govorniku mnogi čestitajo.)

Ostali govorniki.

Govorili so še Spadaro, Lössl, Dietz, Baljak, Keschmann, Bösmüller, Bielohlawek in dr. Sommer.

Dr. Benkovič

je interpeliral trgovinskega ministra z ozirom na volitve v obrtno zadrugo v Brežicah ob Savi.

Za rudarske paznike.

Poslanca dr. Benkovič in Gostinčar sta vložila iniciativni predlog, naj se uvrste rudarski pazniki v zavarovanje zasebnih uradnikov in trgovinskih uslužbencev. Vlada predlogu ne nasprotuje. V socialnopolitični pododbor o noveliranju postave o zavrovanje zasebnih uradnikov.

Svobodna obrtna zveza.

Svobodni obrtni zvezi je pristopilo 17 članov češkega kluba.

Krščanski socialci.

Krščanski socialci so sklepali o invallidnem zavarovanju. Svobodomiselnici poročajo, da je krščansko-socialni klub sklenil z večino, da ne tira vseučiliškega vprašanja do skrajnosti. Baje se je sprl Gessmann s tirolskimi krščanskimi socialci in jim rekel, da so oni krivi, če onemogočijo nadaljne parlamentarno delo.

Štrajk v Bistrici na Koroškem.

Poročali smo že, da štrajka delavstvo tvornice Kranjske industrijske družbe v Bistrici na Koroškem. Štrajk se vrši popolnoma mirno. Orožništvo nima nič posla. Delavstvo je popolnoma edino. Tvornica popolnoma stoji. Ravnatelj Faust, hud nemški nacionallec, je vrgel iz tvornice tri delavce. Kljub opetovanim prošnjam delavstva jih ni hotel sprejeti nazaj.

Že zdaj konstatiramo, da je stavka opravljena. Važna je za slovenstvo v Rožni dolini na Koroškem. Zato pričakujemo, da se naklonijo stavkujočemu delavstvu podpore. Stavkujočim delavcem namenjene podpore naj se pošljejo na uredništvo »Naše Moči«
ali pa na naše upravištvo. Nakaznice naj imajo napis, da je namenjena podpora za stavkujoče delavstvo v Bistrici.

Dnevne novice.

+ Dolgotrajna proračunska razprava, v kateri se nešteto krat ponavljajo iste stvari, je danes v popoldanskih urah postala živahna in zanimiva. Za voditeljem socialno-demokratske stranke je govoril

naš poslanec dr. Krek, ki uživa velik ugled v zbornici. Kakor vedno, je bil tudi danes duhovit, globok, originalen. Sipal je nove misli, nove ideje ter kazal nove cilje, za katerimi naj stremi ljudski parlament. Njegov govor se bo z istim zanimanjem čital čez dolga leta, kakor se je z zanimanjem poslušal danes. Velik krog poslušavcev vseh strank se je razvnel ob prepričevalnih besedah govornikovih. »Slovenski klub«
je lahko ponosen na svojega tovariša.

+ Državni prispevek »Gospodarski zvezi«. C. kr. poljedelsko ministrstvo je dovolilo »Gospodarski zvezi«
upravnega prispevka 6000 K za leto 1907 in isto toliko za leto 1908.

+ Novi telovadni odsek. Na binkoštni ponedeljek popoldan bo v Križih pri Trzinu ustanovni shod telovadnega odseka katol. društva. Obenem priredi telovadni odsek iz Trziča svoj prvi pešizlet k nam z naraščajem, iz Ljubljane pa pride brat Podlesnik, ki bo imel poučno predavanje na farovškem dvorišču. Potem bo veselica na vrtu g. Petra Sitarja. K temu važnemu sestanku vabimo vse prijatelje in somišljenike. — Na zdar!

+ Lažnjiv komuniké se je izdal o včerajšnjem sestanku slovanskih poslancev, ki jih je zbobnal dr. Kramar v svrhu »poročanja«
o svojem, Hlibovickijem in Hribarjevem popotovanju v Petrograd. — Komuniké lažnjivo trdi, da so bile zastopane na tem sestanku »vse slovanske stranke«. Res pa je, da noben pristaš »Slovenskega kluba«
kljub opetovanim vabilom ni šel k temu sestanku iz raznih vzrokov, ki smo jih že zadnjič navedli. — Tudi dvomimo, da bi se bil kak član ukrajinskorusinskega kluba udeležil te komedije. — Dr. Kramarju svetujemo, da naj se raje uči nekoliko takta — v družbi enega Hribarja se ga gotovo nikdar ne bo naučil. Trditi v komunikéju, da so bile zastopane na sestanku vse slovanske stranke — ko so manjkali zastopniki ogromne večine slovenskega naroda, to je navadna neresnica, koje naj bo sram vsakega, ki je udeležen pri takem komunikéju.

+ Pohvala nemških buršov slovenskim buršom. Slovenskim liberalnim akademikom so nemški burši v Gradcu poslali sledečo zahvalo: »An die ehrenfeste freiherrliche gesinnte Hörschaft slawischer Zunge! Für die so unentwegte Mithilfe im Abwehrkampf gegen die klerikalen Anstürme auf unsere Alma Mater sagt die deutsch-freiheitliche Hörschaft herzlichen Dank. Zugleich aber gibt sie der Hoffnung Ausdruck, dass auch fernerhin die slawisch-freiheitliche Hörschaft stets in unseren Kampfreihen zu finden sein wird, wenn es gilt die uns Allen gemeinsamen freien Hochschulen, ihre Lehrer und Lernfreiheit gegen schwarze und finstere Gewalten zu verteidigen. — Im Auftrage der deutsch-freiheitlichen Hörschaft der k. k. Universität. — Iur. Toni Terler.«
Ker niso hoteli slovenski liberalni akademiki na naš poziv te pohvale objaviti, smo jo pa mi. Sicer pa je zdaj tudi v vestibulu nabita. Heil!

+ Iz zdravniških krogov. Zdravniki na deželi so z veseljem vsprejeli vest, da se ustanovi še tekom letošnjega poletja tečaj za bolniške strežnice, kakor se je že po več drugih deželah to izborna obneslo. Bolnik na deželi, zlasti nepremožen, je silno zapuščen, ker naše ljudstvo splošno še nima nikakega smisla in tudi ne potrebe izobrazbe, kako pravilno in napredku primerno streči svojim bolnikom. Nepoznanje najprimitivnejših navodil in polno babjeverstva kaže se povsod pri nas, kadar obišče bolezen družino. Radi tega ima tudi zdravnik težko stališče; njegovi predpisi se ali napačno umevajo, nepopolno izvršujejo, ali pa sploh opuščajo. Zeleti bi bilo, da bi se javni faktorji po deželi, zlasti občinski zastopi in zdravstvena okrožja zavzeli za nameravano pod-

jetje; naš ideal bodi, da imej vsaka občina vsaj jedno izšolano bolniško strežnico. Za to ni treba velikih žrtev, pač pa nekaj zanimanja in dobre volje. Naše ljudstvo ima še toliko dobrega jedra v sebi, da se tudi ni bati, da bi se v vsaki občini ne našla vsaj jedna oseba, ki bi se posvetila temu vzvišenemu poklicu. Nekateri zastopajo takoj spoznali eminentno važnost te akcije in takoj obljubili podporo; naj tudi drugi tako store!

+ »**Slomškova zveza**«. Ker nekaj učiteljev misli, da je »Slomškova zveza« politično društvo in obenem »privrsek« kake stranke, kakor so na primer druga okrajna učiteljska društva z »Zavezo« vred, zato se pojasnjuje, da je »Slomškova zveza« popolnoma nepolitično društvo slovenskih učiteljev in učiteljic, katehetov, obrtniških in srednješolskih učiteljev ter profesorjev drugih javnih zavodov, vzgojiteljev in prijateljev šole, kateri hočejo podpirati pravno-verske, pedagoške in patrijotičke smotre šole in krščanska načela ter zastopati materialne stanovske interese učiteljstva. Kdor pa hoče temeljito zasledovati naše delovanje, vdeležuje naj se naših bodočih sestankov. Prvi boče dne 9. junija ob 9. uri dopoldne na prijazenem Grosupljem. Tisti, ki še verujete na krščansko idejo, ste odločni in neustrašeni, pridite! — Neki liberalni učitelj je rekel: »Slomškova zveza« je pravzaprav potrebna. — Malo pomislite še drugi, pa boste rekli: »Res je!«

+ **Liberalci in jubilejski sprevod**. Značaj cunja! Srčno smo se zabavali, ko smo čitali v včerajšnjem »Narodu« bridko pritožbo, da je v odboru za jubilejski sprevod premalo liberalcev. O jerum! Najprej je »Narod« slovesno in najodločneje prepovedal vsem liberalcem in liberalkam, da se ne smejo udeležiti te akcije, da ne smejo dati nobenega vinarja in sploh s svojo abstinenco vse uničiti. Zdaj pa, ko vidi, da gre stvar brez liberalcev prav dobro, pa je začel jokati, zakaj ni v odboru več liberalcev. Posebno hude so bolečine na ženski strani. Strupene »Narodovke« so se seveda ravnale po paroli svojega čednega glasila. Zdaj pa jim je strašno hudo, da ga one ne špilajo, kakor bi rade. Vidite, ljube liberalke, to pride vse od tega, če je človek preveč zagrizen in če mislijo celo milostljive, da morajo z burklijami pomagati »Narodovim« cepcem. Res hudo! Saj že samo na sebi ni nič lepega, če je ženska liberalka, potem pa še to, da ga špilati ne more zaradi lastne trme! Ja, liberalke se bodo morale slovesno odpovedati »Narodu« in vsem njegovim delom!

+ **III. izkaz prispevkov za skupino Kranjsko v cesarskem slavnostnem izpovedu**. Kranjskemu odboru so se doposlali od naslednjih gospa, gospodov in korporacij sledeči prispevki: Knezoškof ljubljanski dr. Anton B. Jeglič 100 K; Hranilnica in posojilnica v Gorjah pri Bledu 60 K; Anton Vilfan, Ježica in županstvo v St. Vidu nad Ljubljano vsak po 50 K; Franc Pavlin v Ljubljani 30 K; Josip Luckmann, Ljubljana in županstvo Ihan vsak po 25 K; Dragotin Hribar, Alfonz baron Wurzbach, Ivan Flis, Jakob Kapsch, vsi iz Ljubljane, dr. Konstantin Hirsche, Železniki, županstvo Rakek, dr. Robert Gorjani in Herman Gorjani, Ruperčevrh, Viktor Gorjani, Rudolfovo, Anton Trevn, Jesenice, Slovenska posojilnica v St. Jerneju, vsak po 20 K; Josip Mandl, J. N. Röger, Josip Dobida, Josip Prosenec, dr. E. Bretl, Ivan Jax in sin, dr. Fr. Derganc, Ivan Sajovic, dr. Jos. Lesar, Filip Fajdiga, dr. Franc Vok, prof. dr. Alfred pl. Valenta, Franz Trenz, Marija Čik, Ant. Reisner, Tom. Kajdiž, vsi iz Ljubljane, Ciril Pirc, Kranj, Anton Orehek, Kranj, Posojilnica v Smledniku, Franc Dolinar, Cerklje, Hranilnica in posojilnica v Komendi, Hranilnica in posojilnica v Vipavi, Andrej baron Winkler, Tolmin, vsak po 10 K; dr. Greg. Pečjak, J. Kremenšek, Oroslov Dolenec, Jagrovi dediči, Ant. Klinar, A. Žužek, Avg. Wester, vsi iz Ljubljane, Anton Koblar, Kranj, Fr. Špendl, Tržič, Fr. Gärtner, Dražgoše, Avguštin Šinkovec, Škofja Loka, Evgen pl. Trbuhovič, Mala Loka, Franc Cerar, Stob pri Domžalah, Valentin Gregorc, Mengeš, Jakob Mrak, Naklo, vsak po 5 K; dr. Jakob Žmavc, dr. Jos. Šorn, Franc Zajc, Ivan Sbrizaj, dr. Janko Bezjak, Ivan Rozman, vsi iz Ljubljane, vsak po 4 K; Jernej Primožič, Goriče pri Karnju in Ivan Dachs, Ljubljana, vsak po 3 K; dr. Josip Tominšek, Miroslav Friedrich, Julij Klein, Marija Baltisch, Otokar Zernstein, Roza Rohrmann, vsi iz Ljubljane, Mat. Seršen, Skarčič, M. Poč, Komenda, Karel Lenasi, Košana, Ant. Nemec, Kokra, vsak po 2 K; dr. Avg. Mayr, Cerklje, Ferd. Hlebš, Kranj, Franc Leben, Ljubljana, vsak po 1 krono. Danes izkazana vsota znaša skupno 918 K.

+ **V proslavo jubileja**. Kranjska hranilnica v Ljubljani zgradi povodom 60-letnega vladanja Nj. Veličanstva na Stari poti nasproti Leonišča zavoda za ne-

ozdravljive. Zgradba bo stala okroglo 500.000 kron in se začne graditi še to poletje, tako da bo že s 1. novembrom leta 1909, oddana svojemu namenu. Humanitarno delo pozdravljamo!

+ **Podporni sklad mesarske zadruge v Ljubljani**. Deželna vlada je odobrila sklep občnega zbora mesarske zadruge z dne 20. februarja t. l., glasom katerega se bo vsako leto iz zadržnega premoženja prispevalo 200 kron v zadržni podporni sklad.

+ **Izgredi v Zidanem Mostu**. Radi izgredov dne 31. maja, vprizorjenih od Mihaela Čobala zoper poslanca Benkoviča in Gostinčarja, vložila se je kazenska ovadba zoper povzročitelja izgredov, Mihaela Čobala; tudi na drugih pristojnih mestih se je primerno ukrenilo. Terorizem socijev se bode kmalu zlomil.

— **Preložitve ceste** iz Broda do usmiljenih bratov v Kandiji je gotova stvar. Cestni odbor je sicer le klance z 40 odstotki strmine ponižati hotel. To bi bil pa pravi nezmisel. Le pri cestnih popravilih nobene »flikarije«. Tekom časa bi bil klanc za 25 odstotkov vendar odveč, posebno, ko se izpelje železnica. Zato pa je dež. glavar pl. Detela bil za složno, četudi daljšo črto čez brodske in šmihelske njive. Pri Krivcu pride na okrajno cesto, kjer bo tudi kolodvor. Dobro to!

— **Tržaško porotno sodišče** je obsodilo 33 let starega Frana Kosec z Reke v 4 leta in pol težke, s postom vsak drugi mesec poostrene ječe, ker je dne 3. marca t. l. v Kantridi pri Voloskem vsled prepira v krčmi z revolverjem ustrelil Stefana Dobreniča, s katerim je živel že preje v sovraštvo.

— **Lov na strehah**. Dne 2. t. m. zvečer je zapazil gasilec Zanolli na strehi neke hiše na Reki dve senci. Poklical je redarje, ki so šli na streho ter preiskali celo skupino dotičnih hiš. Senci sta se skrili za nekim dimnikom. Redarji so streljali proti neznanecema, ki sta jim pa ušla, gotovo s pomočjo kakega dobrega prijatelja. Mnogo ljudstva je s ceste opazovalo nevarni lov.

— **Telefonska zveza v Istri** se ustanovi med Malim in Vel. Lošinjem.

— **Suša v Istri**. Iz vseh krajev Istre tožijo o hudi suši. Pšenica, krompir, grah, sočivje sploh trpi vsled suše. Zlasti slabo je v Labincih, na Črnem vrhu, v Vodnjanu, Grožnjanu, Moščenicah, Umagu, Bošnjuni in v Krku, kjer je površ še huda burja znatno poškodovala trte.

— **Demetrovo nagrado** za leto 1907-8 v znesku 1200 kron dobi dr. Anton Tresić-Pavičič za njegovo dramo »Ciceronovo progono«.

— **Za arheologe**. Cekin iz leta 1805, iz Napoleonovih časov s francoskim napisom in podobo se proda starinoslovcem ali muzejem, ki nabirajo take stare dragocenosti. Zlat je na ogled v upravnistvu »Slovenca«, Za zbirke starih dragocenosti res zanimivo!

— **Izpememba v posesti**. Trgovec Fran Kenda v Novem mestu je kupil od svojega očima Ivana Perko hišo na velikem trgu v Novem mestu, ki se je v njej nahajala trgovina za specerijsko in stekleno blago.

— **Ženska bolnica v Novem mestu** bode ta teden tudi zunaj osnažena, kar se tiče zidarskih del. Na izolirni paviljon za nalezljive bolezni se stavi strešni stol. Tudi mrtvašnica bode te dni v surovem zidanju dovršena. Vse meščanstvo odločno obsoja netaktnost občinske uprave, da je ta dopustila mrtvašnico graditi tik ulice, iz katere bode edini vhod za donos in odnos mrličev. Sme se računati na leto do 100 mrličev, torej bode skoro dan na dan mrlič ležal v mrtvašnici; poleg tega se bodo vršile še obdukcije v mrtvašnici, kar gotovo ne bode prijetno sosedom in mimoidečemu občinstvu. Čuje se, da so se bližnji sosedje pritožili na deželno vladu. Žele bi bilo, da bi se ista iz zdravstvenih in javnih ozirov odločila za to, da se ima mrtvašnica zgraditi v gotovi oddalji od drugih stanovanj in od javne ulice. Pri prihodnjih občinskih volitvah meščanstvo obračuna z onimi, ki so ta nedostatek zakrivali. Tekom let se dela na to, da bi se iz zdravstvenih ozirov premestilo pokopališče, ki je že v sredini mesta, poleg katerega, le par sto korakov proč, se bode gradila nova gimnazija; med tem je nastala pa druga ovira za razvoj Novega mesta, brez ozira na iste razmere, da se gradi namreč mrtvašnica enako v sredini mesta. Razsodnost meščanstva ima pri tem glavno besedo, ne pa samo par kričečih petelinov. Pamet in zdrav razum naj sta tu odločilna. Občan.

— **Zrele češnje v Novem mestu**. Že teden dni se opazujejo na vrtu g. Bergmana zrele češnje, kar ni kaj navadnega pri nas; sicer pa vlada tukaj že sedaj grozna vročina. Krka ima toplino po 17 R. V njej je vedno dovolj občinstva, da si ohlaja razgrete živce.

— **»Pri pošti« v Novem mestu** bo lastnik hotela, g. Paušič, letos zgradil najboljše salon izmed vseh dosedanjih, in sicer v pritličju; v prvem nadstropju bodo sobe za prenočišča. Obžalovati je, da se v Novem mestu skoro ničesar ne stori za tujski promet, ker obvladujejo vse druge strasti javno življenje. Res obžalovanja vredno!

— **Dr. Slanc je popolnoma ozdravljen** se vrnil iz domačih Dolenjskih Toplic. Da je tako naglo okreval in da so izginile vse posledice dolgotrajne nevarne bolezni, pripisuje moči vročih vrelcev naših Toplic. Svojemu poklicu se je zopet posvetil, kar bode marsikoga veselilo, kdor ga je od prepreje poznal. Revnejša šolska mladina, kateri je bil vsikdar blag dobrotnik, se veseli njegovega zdravlja. Enako bodejo te vrstice razveselile vse one, ki so z njegovo pripomočjo nekdanje svoje študije v našem mestu dovrševali. Vsi mu iz srca želimo ljubega zdravlja. Na mnoga leta! — Nekdanji dijak.

— **Franc Silvester v Vipavi** ima zalogo vžigalic »V korist obmejnim Slovencem«. K njemu, kdor je naš somišljenik!

— **Za spominsko ploščo p. Angelika Hribarja**. V zgornjem Tuhinju, kot rojstnem kraju, se bo vzdala v cerkveno steno spominska plošča rajnemu blagemu skladatelju p. Angeliku Hribarju. V imenu odbora prosi vse prijatelje, častivce in učence pokojnikove obilnih prispevkov J. Štrukelj, župnik v Zg. Tuhinju.

— **Tečaj za zeleno cepljenje na Grmu**. Vodstvo kmetijske šole na Grmu priredi v nedeljo, dne 14. junija t. l. tečaj za zeleno cepljenje z naslednim soprodom: Dopoldne od 9. do 11. ure: Pouk v zelenem cepljenju s praktičnim razkazovanjem cepljenja. Popoldne od 2. do četrte ure: Praktične vaje v zelenem cepljenju. Vabimo s tem vse ukaželjne vinogradnike, da se udeleže tega tečaja; starejše, da se pouče v vsem, kar treba dandanes vedeti o zelenem cepljenju vsakemu vinorejcu, mlajše pa, da se tudi praktično izvežbajo v pravilnem cepljenju zelenih trt, kakor tudi v tem, da vedo s takimi cepljenkami pozneje pravilno ravnati. Pri tečaju se bo praktično demonstriralo vrednost gumi-jevih vezi in cepilnih nožikov. Po dovršenem cepljenju se bodo delili zeleni cepiči.

— **Izžrebane delnice**. Likvidacijski odbor I. dolenjsk. narodn. doma v Rudolfovem je v svoji seji dne 29. maja 1908 izžrebal sledečih 20 v plačilo zapalnih delnic: fol. 16 pag. 6 — fol. 26 pag. 11 — fol. 31 pag. 14 — fol. 37 pag. 19 — fol. 38 pag. 20 — fol. 57 pag. 35 — fol. 71 pag. 46 — fol. 76 pag. 53 — fol. 77 pag. 53 — fol. 96 pag. 70 — fol. 109 pag. 92 — fol. 110 pag. 93 — fol. 125 pag. 110 — fol. 131 pag. 115 — fol. 134 pag. 117 — fol. 144 pag. 127 — fol. 145 pag. 128 — fol. 151 pag. 133 — fol. 168 pag. 149 — fol. 191 pag. 172.

— **Osební vlaki na dolenjski železnici** počno to jesen menda vendar hitreje voziti, namreč za 10 do 15 km na uro, torej za eno tretjino bržje, ko doslej. Res je temu že skrajni čas; sedaj vozijo naši vlaki prav po polžje, če prav velja tudi pri nas vodilo: čas je denar. Krog 15. dne tega meseca bo baje prva hitrejša vožnja za poskušnjo, o kateri se bodo gotovo obvestile tudi dotične občine. Stroškov s tako hitrejšo vožnjo ne bo imel nihče, koristi pa vsi deželani, menda torej ne bode človeka, ki bi se jej ustavljal brez vzroka, ampak vsak je mora biti vesel.

— **Dolenjsko pevsko društvo** v Novem mestu priredi na binkoštno nedeljo izlet k Mrvarju na Hrib pri Škerjančjem. Vabijo se k udeležbi vsi prijatelji tega društva.

— **Zaradi roparskega napada** sta bila v ponedeljek pred tržaškim porotnim sodiščem obsojena Anton Berlot v 3 leta in Anton Glessich v 3inpol leta težke s postom in zaporom v samotni celici poostrene ječe, ker sta 15. marca t. l., kakor smo poročali, napadla mizarja Josipa Friberja pred krčmo »Al buon Almissano« v Trstu. Eden je Friberja zgrabil za vrat ter mu grozil s samokresom, drugi pa mu je preiskoval žepe ter pobral 4 krone. Ker je Friber klical na pomoč, prihitela sta dva policijska agenta in pozneje en redar, ki so napadalca aretirali. Glessich je na potu v zapor žugal redarju, da se maščuje.

— **Naš rojak** dr. Martin Ehrlich, rektor avstrijskega hospica v Jeruzalemu, je na potu v domovino. Po dveh mesecih se vrne nazaj v Jeruzalem na svoje mesto. — V nedeljo dopoldne, 24. m. m. je manifestiralo na tisoče občinstva na glavnem trgu v Aleksandriji radi vedno napredujoče draginje stanovanj. Guverner in dekan konzulatov sta zelo vljudno sprejela dotično deputacijo. Upa se, da bo stanarina znižana. — Khedive se je odpeljal 30. m. m. v Evropo. — P. Benigen.

— **Potres v Sarajevu**. V nedeljo okoli poldnesih dopoldne je bil v Sarajevu in okolici precej močan potres. Na železnici

Sarajevo-Višegrad sta se podrla dva vijadukta; tudi vijadukt sarajevske železnice je znatno poškodovan. Ljudstvo je bilo zelo prestrašeno.

— **Prva dalmatinska umetniška razstava**. V Splitu se je ustanovil odbor, ki priredi razstavo hrvatskih in srbskih umetnikov iz Dalmacije. Na čelu odbora je deželni glavar dr. Ivčević. Otvoritev razstave bo 15. avgusta t. l.

— **Zaradi konjske smrkavosti**. Danes je bil v Borovnici komisijonalni zdravniški ogled konj glede nalezljive konjske bolezni smrkavosti. Skupno je bilo pripeljanih 138 konj in en osel, pa se ni pokazal noben sumljiv slučaj nalezljivosti.

— **Umrli je v Opatiji posestnik »Grand Hotela«**, Zehenter.

— **Umrli je v Mokronogu Marijana** Bulc roj. Svete v starosti 36 let. N. v m. p.!

— **Več višjih tržaških sodnikov** baje gre v pokoj — menda tudi predsednik deželnega sodišča Defacis — ker so se vršile nerednosti pri uradih. Kanclijski oficijant na sodišču Negri je namreč poveril tekom 8 let blizu 30.000 kron.

— **Naših vžigalic** nima še nobeden trgovec v Bistrici. Somišljenike pozivamo, da ne vzamejo nikakih drugih vžigalic, kakor le one »V korist obmejnim Slovencem«, ki jih je založila kršč. socialna zveza.

— **Odlični gostje na Reki**. Dne 2. t. m. je prispel v reško pristanišče vojvoda Shutterlandski na svoji jahti; z njim je bilo okrog 30 odličnih Angležev, ki so si ogledali mesto, potem pa se odpeljali v Opatijo in Benetke.

— **Sodne izpmembe na Primorskem**. Prestavljena sta sodna pristava Rihard Bassich iz Lošinja v Koper in dr. Leopold Jerovšek iz Pazina v Pulj; postali so pristavi: Karol Bisiak v Motovunu, Jos. Emil Gioseffi v Buljah, Pavel Kessissoglu v Piranu, Nazarij Lonzar v Lošnju, Julij Lucardi za okrožje višjega deželnega sodišča, dr. Herman Ferjančič v Podgradu, Gustav pl. Benedicty za okrožje višjega deželnega sodišča v Trstu, dr. Matija Lavrenčič v Komnu, dr. Roderik Sandri v Voloskem, dr. Ivan Milič v Pulju in dr. Oton Weinberger v Buzetu.

— **Drzen napad na služkinjo**. Dva napadalca zaprta. Služkinja Terezija Leider je šla v ponedeljek jutro na južni kolodvor v Zagrebu. Na poti so jo napadli trije mladi moški, jo vrgli na tla ter jo poskušali posiliti. Služkinja se je branila ter upila na pomoč. Napadalci so ji iztrgali iz žepa denarnico z 10 kronami, rožni venec in ruto ter zbežali. Leider je imela pri sebi 160 kron, ki jih pa roparji niso našli. — Popoldne istega dne se pridruži težaku Boltažarju Majerju pri južnem kolodvoru v Zagrebu mlad mož, ki se mu ponudi, da mu proti nagradi priskrbi dobro službo. Majer mu dá dve kroni in svojo potno izkaznico. Neznanec ga nato pelje na Magazinsko cesto, kjer se spusti v beg. Zvečer ga je pa neki stražnik aretirati pri samoborskem kolodvoru. Na policiji se je pokazalo, da je tiček istoveten z 19 let starim potepuhom Franom Kodrnjo z Brezakovskega vrha. Po zunanosti je policija sodila, da je ta mladič napadel tudi služkinjo Leider. Poklicali so jo, in ona je takoj v Kodrnjo izpoznala enega napadalcev. Kodrnja je tudi priznal napad ter imenoval sokrivca, dimnikarskega vajenca Ferdinanda Bitenca, ki so ga kmalu nato tudi zaprli. Tretjega napadalca še iščejo.

— **Okrajni načelnik obsojen**. Pavel Huber, bvši okrajni načelnik v Križevcu, je bil te dni na sodišču v Bjelovaru obsojen v dve leti težke ječe, ker je poveril 10.000 kron.

— **Tatvina dragocenosti**. V ponedeljek popoldne se je skozi odprto okno utihotapil neznan tat v stanovanje Dragotina Juraskega v Zagrebu ter ukradel zlato verižico, srebrno žensko uro, dve kratki zlati verižici, zlat poročni prstan, 5 drugih zlatih prstanov, en par zlatih uhanov, zlato brošo in nad 20 K gotovine. Vsa škoda znaša okrog 200 K.

— **Madžarski dnevnik na Reki** ustanove v kratkem. V to svrhu je bil reški guverner, grof Nako, te dni v Budimpešti, kjer se je pogovarjal o tem vprašanju z ogrskimi ministrskim predsednikom.

— **Požar v Šibeniku**. Predprošlo noč je v hiši Mileta nastal iz neznanega razloga požar, ki se je razširil tudi na sosedno, Stojanovo hišo in jo uničil. Hvala Bogu, da ni bilo vetra. Ognjegasci in en domobranski bataljon so omejili ogenj. Stanovalce so rešili na pol nage skozi okna.

— **Arhitekt za bogoslužne gradnje v Dalmaciji**. Natečaj za to službo bo kmalu razpisan.

— **Za občinske uradnike**. Tudi občinska sveta v Imotskem in Staremgradu v Dalmaciji sta soglasno sklenila, da se občinskim uradnikom zniža službena doba od 40 na 35 let.

— **V spanju okraden** je bil v Zagrebu Štefan Novak, ko je bil zaspal na neki klopi

na Nadbiskupskem trgu; neznan tat mu je odnesel 164 kron, srebrno uro, srebrno verižico in zlat obesek.

— **Zopet velika tatvina pri zlatinarju.** V Sisku so ponoči od četrtka na petek neznan zlikovci ulomili v prodajalnico zlatinarja Norberta Kupfermana ter mu odnesli dragocenih predmetov v vrednosti 20.000 K.

— **Zaradi mednarodnega tiskarskega znaka aretiran.** V nedeljo je puljska policija kar besnela. Udeleženci občnega zbora družbe sv. Cirila in Metoda za Istro so ji popolnoma zmešali glave, da redarji niso znali več razločevati med hrvatsko ali slovensko trobojnico ter med mednarodnim tiskarskim znakom. Tiskarja Štefana Vražiča, ki je imel tak trak pripet, so aretirali, preiskali, mu zaplenili pilo, ki jo rabi pri svojem delu, ter končno — izpustili na svobodo.

— **Padel je včeraj popoldne iz poštne vlaka na postaji Borovnica** nek italijanski delavec tik tira na nasprotno stran, kakor stoji postaja. Prej ni nihče opazil preteče velike nesreče, predno se ni vlak odpeljal. K veliki sreči, je bil samo nekoliko opraskan od padca.

— **Naš rojak** gospod Josip Bervar je imenovan substitutnim članom c. kr. dvor. kapele na Dunaju ter pride obenem s 1. septembrom na c. kr. dvorno opero.

— **Nevarno se je opekla** dne 1. junija 17letna Jozefa Kovačič iz Vrha, fara Mirna peč. Pomivala je zvečer v kuhinji in se je nanjo prevrnila petrolejska svetilka.

— **Nadvojvoda Josip v Dalmaciji.** Nadvojvoda Josip je dne 2. t. m. odpotoval s 36 domobranskimi častniki v Dalmacijo. S parnika »Pannonia«, na katerem se vozijo, vihra zastava habsburške rodovine. Potovanje je poučno.

— **Zopet novčarica izgubljena.** Ponoči od ponedeljka na torek se je Tomažu Jandrišiču iz Jurkovca pri državnem kolodvoru v Zagrebu pridružil neznanec, ki ga je prijazno pozdravil in spremljal na Barošovo cesto. Tu pride mimo drug neznanec ter pusti pasti novčarico, ki jo Jandrišičev spremljevalec pobere, češ, da bosta denar delila. Kmalu se oni mož, ki je denarnico »izgubil«, vrne ter zahteva od Jandrišiča svoj denar. Ta mu pokaže svojo denarnico s 24 kronami, neznanec mu jo iztrga iz rok in oba pajdaša izgineata.

— **Praško jubilejsko razstavo** je dosedaj obiskalo nad 100.000 oseb.

— **Zrakoplovstvo.** Francoski aeronavt Degrange je v petek jutro s svojim letalnim strojem desetkrat obletel vojaško vežbališče, Piazza d' armi, v Rimu. Rabil je za to 15 minut in 26 sekund ter je preletel vsega 12.750 metrov. Letalni stroj se je nahajal med poletom 4 do 7 inpol metrov nad površino. S tem je Degrange, ki so ga kontrorirali zastopniki italijanskih in severo-ameriških zrakoplovnih društev, dosegel rekord v letanju.

— **Skupna kuhinja — propala.** V Osejku so pred devet meseci ustanovili skupno kuhinjo. Ker se je v kratki dobi obstanke nabralo primanjkljaja 2000 K, sklenil je društveni občni zbor, da se društvo razpusti.

— **Vojak na straži ustrelil konja.** Prošli četrtek okolo ene ure popoldne se je straži pred smodnišnico pri Sarajevu približal konj, ki je ušel posestniku Kečedžiji iz hleva ter se pasel v okolici smodnišnice. Vojak je v temi mislil, da prihaja človek ter je zaklical trikrat »Stoj!« Ko ni bilo odgovora, je sprožil in ubil konja.

— **Načelnik stavbnega urada v Spljetu** in stavb. svetnik je postal mladi zagrebški inženir Jurij Ehrlich, ki uživa glas izvrstnega strokovnjaka.

— **Birmancem in prvoobhajancem:** kupujte samo molitvenike z novim cerkvenim besedilom; glej oglas »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani.

Izpred sodišča.

lj **Smrtna obsodba Marije Križanec.** Z nekakim vznemirjenjem je čakalo občinstvo izreka porotnikov, a ni dolgo trajalo, ko se vrnejo v porotno dvorano. Da bodo prvo glavno vprašanje potrdili, o tem ni bilo dvoma; ko so pa na drugo vprašanje, je-li obtoženka izvršila svoje dejanje v duševni zmotenosti, z ne odgovorili, se je takoj vedelo za usodo nesrečne mlade ženske. Jokaje je revica poslala svojo obsodbo, glasečo se na smrt na vešala. Takoj po obsodbi jo je sodišče priporočilo Najvišji milosti. — Tako se je končala tragedija dekleta, ki jo je morda pohotni brezvestnež v najmlajših letih pahnil v tisto brezdnjo, v katerem bo zdaj končala.

Piko je imel na njega. Na večer 8. majnika t. l. je stalo pred cerkvijo v Tomačevem več domačih fantov. Miha Anžin je dražil Janeza Mavca, da je podil Rudolfa Dobovška, baje ljubimca nekega domačega

ga dekleta. Mavc je zatrjeval, da on tega ni storil. Šli so potem vprašat dotičnega dekleta, in ta jim je povedala, da je dotično govorico raztrosil fant Jožef Cunder. To je Mavca še bolj razdražilo, da se ga po nedolžnem tega dejanja sumniči. Poklicali so Cundra na vas. In ko ta res pride, ga vpraša Mavc za odgovor, potem mu pa da zausnik. Cunder se je jel umikati, a Mavc je tiščal za njim. Zdajci pa skoči 18 let stari kovaški pomočnik Ignacij Klopčar, ki je med tem dogódkom na travi sedel, pokoncu ter hiti nad Mavca, kateremu ni bil posebno naklonjen. Da bi zabranil spopad, skočil je Janez Blaž za njima ter odzadaj za vrat prijel Klopčarja. Ta se je urno obrnil proti Blažu ter ga dvakrat z nožem sunil, in sicer v levo ramo in v hrbet med 8 in deveto rebro ter mu prerezal leva pluća in levo polovico prepone; nato je odskočil, in se podal domu. Ranjenega Janeza Blaža so drugo jutro prepeljali v dež. bolnico, kjer je vsled zadobljenih ran čez tri dni umrl. Klopčar prizna odkrito svoje kaznjivo dejanje, in gotovo je dala temu povod neka mržnja, ki jo je gojil proti Mavcu in Blažu, ker sta ga baje prezirala; vsaj se je sam še pred kakimi štirimi tedni popred nasproti Avguštinu Japelju izrazil, da ima na oba piko. Klopčar je bil obsojen na pet mesecev zapora.

Ljubljanske novice.

lj **Novotarje na ljubljanski električni železnici.** Vodstvo ljubljanske električne železnice je uvedlo drugačen način vožnje na elektriški železnici. Novi prometni ravnatelj je pričel namreč varčevati z elektriškim tokom. Vozniki smejo rabiti le kratke čas tok, da zažene voz, potem se premika voz sam brez toka na progi. Tudi, ko se ustavi voz, se mora predvsem uporabljati ročna zavira. Nadalje pa morajo čakati tudi vozovi ali kakor pravijo tehniško, vlaki na izogibalščih, da odide drug voz. Zaradi novih uvedb vozovi bolj tresejo med vožnjo kakor so prej, a čakanje na izogibalščih povzroča zamude tako n. pr. na progi Garnizijska bolnišnica - Mestni trg kar po 5 minut. Vožnji red je ostal namreč neizpremenjen, dasi čakajo vozovi na izogibalščih več časa, kakor so čakali prej. Zamud pa vozniki ne morejo izravnati, ker ne smejo voziti ves čas vožnje z elektriškim tokom.

lj **Porotna obravnava proti Jožefi Knavs** se ne vrši, ker se je obravnava preložila, da izvedenci doženejo njeno duševno stanje.

lj **Planinci, na Golico!** V najlepšem cvetju je sedaj ta po svojem razgledu najimenitnejša in za sedaj, kakor poleti pristopna gora. Kadilnikova koča na vrhu Golice je že preskrbljena z vsem potrebnim provijantom in pijačo. Kdor je prijatelj planinske narave v krasnem spomladnem cvetju, ko snežno-bele narcise pokrivajo vse goliške planjave od vznožja do vrha, naj ne zamudi binkoštnih praznikov in poleti na Golico!

lj **Poročil se je inženir Jakob Turk** z gospico Marijo Turk-Bartlovo.

lj **Občinski svet ljubljanski** ima v petek ob šestih popoldne redno sejo s sledečim dnevnim redom: Poročila: O dopisu mestnega magistrata glede besedila zakona, s katerim se ima vodarini priznati značaj javne davščine. O prošnji »Političnega, gospodarskega in izobraževalnega društva za vodmatski okraj« glede davčnih olajšav hišnim posestnikom v Vodmatu. O dopisu mestnega magistrata glede ustanovitve nove župnije za občini Vič in Glince. O volitvi dveh zastopnikov občinskega sveta v odbor »Dramatičnega društva«. O prošnji Jerneja Hlebša za bremena prosti odpis parcele št. 70/7 kat. obč. Karlovske predmestje. O prošnji Josipine Čudrove za nadaljno vključbo ostalega 3 odstot. posojila na hiši Gospodske ulice. O pritožbi mestne občine na upravno sodišče zoper neki odlok c. kr. ministrstva za notranje zadeve glede pobiranja tlakarine. O prošnji podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju za podporo. O prošnji častniškega zbora c. kr. pešpolka št. 17 za subvencijo k izdaji polkovne zgodovine tega polka ter o naročilu nekaj izvodov te zgodovine. O dopisu mestnega magistrata glede ponudbe Franca Kavčiča za nakup mestne parcele štev. 23/23 Karlovske predmestje. O dopisu trgovske in obrtne zbornice glede prispevka mestne občine za interlokalno telefonsko zvezo Idrija - Logatec - Borovnica - Ljubljana. O prizivu dr. Alfreda pl. Valente proti odloku mestnega magistrata, s katerim se mu ni dovolilo napraviti novih vrat iz hiše št. 12 v Frančiškanskih ulicah. O dopisu mestnega stavbnega urada glede naprave provizorične mrežnate ograje okoli Prešernovega spomenika. O dopisu mestnega magistrata glede uravnave gornjega dela Rožnih ulic. O dopisu mestnega

magistrata glede uravnave Tržaške ceste do pomerialne meje. O prošnji dr. Adolfa Kaiserja za spremembo regulacijskega načrta glede njegovih parcel ob Tržaški in Rimski cesti. O prošnji tvrdke »I. ljubljansko skladišče« za spremembo regulacijskega načrta glede prostora prejšnje Tschinklove tovarne ob Dunajski cesti. O prošnji mestnega magistrata za stavbno dovoljenje novega gostilniškega poslopja na mestu sedanje »Švicarije«. Šolskega odseka poročilo o dopisu deželne odbora glede prispevka mestne občine za snujou se dvorazredno trgovsko šolo. Direktorija mestnega vodovoda poročilo o dogovoru zastopnikov mest. občine Ježica glede razširjenja vodovoda. Regulacijskega odseka poročilo o dopisu županovem glede odkupa nekaterih objektov v svrhu regulacije Kolodvorskih in Predilnih ulic. Jubilejnega odseka poročilo glede cesarjevega spomenika. Odseka za olepšavo mesta poročilo o samostalnem predlogu obč. svetovaleca Franchettija glede določitve imen potom in drevoredom na posesti Podturnske grajščine. Klavničnega ravnateljstva poročilo o prometu v mestni klavnici in na živinskih sejnih leta 1907. Samostalni predlog obč. svet. I. Predoviča glede hodnika na Poljanski cesti.

lj **Sejm.** Dne 3. t. m. je bilo na tedenski sejm prignanih 794 konj in volov, 221 krav in telet, skupaj 1015 glav. Kupčija je bila pri goveji živini srednja, pri konjih pa dobra. Cene goveji živini so bile 56 v — 72 v pri kg. žive vage.

lj **Karavanski bratje** v Ljubljani prirede binkoštno nedeljo letošnji izlet v Celovec. Zbirališče je ob peti uri 15 minut zjutraj na državnem kolodvoru v Šiški.

lj **Kolo je bilo ukradeno** sinoči nekemu tukajšnjemu gostilničarju. Kolo je črno pleskano, na sprednjem kolesu je gumi nekoliko raztrgan, držala so iz plute in je na enem končni obroček pokvarjen, enega pa nima. Kolo je imelo torbico z orodjem, je tvrdke »Star« in je bilo vredno 150 K. Pozor pred nakupom!

lj **Izgubljene in najdene reči.** Gospa Camilla Rigetti je izgubila črno usnjato ročno torbico s tremi ključi in nekaj vizitnicami, vredno 10 K. — Gospa Marija Likarjeva je izgubila solnčnik temno-modrega blaga. — Marjeta Novakova, branjevka, je našla pasji nagobčnik. — Sluga Franc Trhlen je našel 10 kron na Šmarni gori. — Godec Sigmund Wohlfart je izgubil niklasto uro s posrebrno verižico. — Zasebnica Kristina Bayerjeva je izgubila ročno torbico, v kateri je imela za 15 kron drobiža, bankovec za 20 K in dva para zlatih očalov. — Gospa vdova Marija Lukmanova je izgubila bankovec za 20 K. — Računski oficijal Ivan Peklenk je našel zavitek s trakovi. — Gdčna. Stanislava Rogelj je našla črno usnjato torbico s tremi ključi in listnico z vizitkami v tivoljskem parku. — Brivski pomočnik Alojzij Viborni je našel usnjato torbico, v kateri je nekaj denarja. — Izgubila je Marija Kožuhova rjavo denarnico z večjo vsoto denarja. — Andrej Logar je izgubil rjavo denarnico z manjšo svoto denarja. — G. Alojzij Tykač, ravnatelj kreditne banke, je našel srebrno remontoar-uro z verižico.

Sportne vesti.

Šah.

Turnir v Pragi. Do četrta se je igralo osemkrat in dosegli so sledeče številne točk: Schlechter 6½, Vidmar 6, Leonhardt 5, Duras, Rubinstein, Janovski in Maroczy 4½, Teichmann in Spielmann 4, Bardeleben, Marshall, Mieses in Sicking 3½, Alapin 3 itd.

Avtomobilizem.

Novi York — Pariz. Iz Vladivostoka skozi Sibirijo je odrinil prvi nemški voz Protos; ameriški Thomas se je moral zaradi izstopivše reke peljati nazaj in je šele pozneje popravil zamudo; oba sta prišla sedaj v Nikolskoje, ki je kakih 100 km oddaljeno od Vladivostoka.

Francoski avtomobilklub je štel lansko leto 2169 članov; letos jih ima 2366, ameriški pa 1542.

Florio-dirkanje. Na Siciliji se je vršilo dirkanje za takozvani »biser sicilski«, ki ga je ustanovil v podobi denarja grof Florio, zelo znan po svojih zaslugah za italško avtomobilno industrijo. Začeli so motorski čolni 28. aprila. Prvi je bil angleški čoln Wolseley-Siddeley, ki ga je vodil sam Florio; 100 km je prevozil v 1 uri, 53 minutah in 16 sekundah (1:53:16). Potem so dirkali mali avtomobilni vozovi (voiturettes), 11. maja. 149 km dolgo, precej težavno pot, je bilo treba dvakrat prevoziti. Pri prvi vožnji (torej samo 149 km) je dosegel najboljši čas Sizaire, 3 ure in 15 minut. Za vso pot, 298 km, je porabil najmanj Giuppone, 6 ur, 31 min. in 30 sek. Sizaire je moral vsled neke poškodbe na vozu 10 km pred ciljem ustaviti. 18. maja

je bilo dirkanje končano. Naloga je bila: prevoziti 149 km dolgo okrožno pot trikrat, in sicer z navadnimi avtomobili. Pri prvi vožnji (149 km) je porabil Nazzaro 2:33:03, pri drugi (298 km) je Laucia prekosil Nazzaro in porabil 5:12:28; ko so tretjič dirkali, je Nazzaro padel, Lauciju se je pohabilo kolo in prvi je došel na cilj Trucco v 7:49:25 (7 ur, 49 min. in 25 sek.). Povprečno je prevozil na uro 57.056 km in je porabil še 28 minut in 21 sekund manj nego lansko leto Nazzaro, ki je dosegel dosedaj najboljši čas.

Največji podmorski čoln imajo Francozi v pristanišču Cherbourg. Dolg je 43 m, globok 5 m in obsega 625 ton. Gonijo ga štirje električni motorji z močjo 2000 konjskih sil, hitrost znaša 15 vozlov.

Potovanje posvetu v avtomobilu je izvršil neki Glidden. Začel se je voziti leta 1901, ko je bil avtomobil še malo znan. Vsako leto je potoval s svojo soprogo sedem mesecev, pet jih je preživel v Ameriki. Rabil je tri avtomobile, zadnji je prevozil 60.000 km, torej poldrugi ekvator. Največja hitrost je bila 45 kilometrov na uro, za sedanje razmere jako malo. Fotografiral je 2500 krat, obiskal 4000 mest in 38 držav. Najsevernejša točka je bil severni tečajnik, najjužnejša Nova Zelandija. Obišče še Algerijo, Tunis, Sicilijo, Dalmacijo, Rusko in Norveško, da dovrši 50.000 milj (50.000×1.609 km).

Veslanje.

Na Donavi so uprizorili tekmovalno veslanje med Nußdorfer in Greifensteinom, nekako 15 km. Uspehi so bili izvrstni, dosadani rekordi večinoma prekošeni. Rezultati so sledeči: Čoln z 8 veslarji 1 ura 35 minut 6½ sekunde. Čoln s štirimi veslarji 1 ura 43 minut 58½ sek. Čoln z dvema veslarjema 1 ura 53 minut 44½ sekunde. Čoln z jednim veslarjem 2 uri 4 minute 7 sekund. — Prvi čoln je last kluba »Donauhort«, ravno tako, tretji; drugi kluba »Avstrije«, četrti kluba »Union«, veslal je A. Schmieger.

Razne stvari.

Kobilice.

V Tiszsi-Bolgaru so napravile kobilice velikansko škodo na posestvih hebske škofije.

Oče zabodel sina.

V železniškem vagonu je nehote polil Kaspar Magyar svojega očeta, ki je spal. Oče se je vzbudil in se začel pričkati s sinom. Oče se je tako razburil, da je potegnil nož in zaklal sina.

Kuga v Honkonu.

V Honkonu se kuga vedno bolj širi. Na kugi je umrl tudi en Evropejec.

Nesreča na železnici.

V dunajski okolici sta zadela pri Berchtdorsdorfu dva vlaka. Ranjenih je 16 oseb, med njimi dve nevarno.

Brata umoril.

Posestnik Matevž Angelic v Viniscah je tožil brata Antona za 54 K, ki mu jih je dolgoval. Na dan razprave je prosil Matevž Antona, naj mu vrne 54 K. Anton je pa potegnil samokres in ustrelil brata, ki zapušča vdovo s petimi otroci.

Železniške nesreče.

Pred postajo Szemes je skočil iz tira pragerski osebni vlak št. 205. Ranjen je neki izprevodnik. — V Belgiji med Verviersom in Hervejem je skočil iz tira voz ekspresnega vlaka. Ranjenih je pet potnikov.

Roman princesinje Fürstenberg.

Princesinja Fürstenberg in njen ženin Koczian se nahajata v mannheimski okolici. Poročita se čez nekaj dni najbrže v Lucernu.

Obsojeni danoški ciganski morivci.

Zaradi danoškega roparskega napada je obsojen na smrt en cigan, v dosmrtno ječo sta obsojena dva cigana in ena ciganka, petnajst let sta dobila dva cigana in ena ciganka, en cigan pa osem let. Ostali cigani so dobili od deset mesecev do šest let. Oproščena je ciganka Roza Lakatos. Obsodbo so sprejeli obsojenci z jezo in obupom. Ciganke so metale ob tla svoje otroke. S silo so morali odvesti cigane v zapor.

Stradalni umetnik Succì

je nastavljen za strežnika v neki pariški bolnišnici, ko je prej obolel na stradalnem tifusu. Pravo Succijevo ime je Amond Petit. Ko je prvič stradal, je dobil 7000 frankov, njegov imprezario pa 80.000 frankov. Kot stradalni umetnik je v 40 letih stradal pet let.

Nesreča na Curiškem jezeru.

Na Curiškem jezeru se je prekucnila jadrnica, s katero so se peljale štiri osebe. Utonila sta Hamburžan Bolat in Bremčan Boedecker.

V aviglianski dinamični tvornici je eksplodiral dinamit. Dve osebi sta ubiti, več jih je pa ranjenih.

Voda odnesla železniški nasip.

Pri Port Arturju v severnoameriški deželi Ontario je odnesla Kurent reka tir Canadiana Pacifik železnice. Utonili so trije železničarji.

Štirikratni umor in samoumor.

Bivši gledališki igralec Vandorm na Nizozemskem je ustrelil svojo ženo in njene tri prijatelje, nakar je usmrtil sebe.

K 60letnici Franc Jožefovega vladarstva. Slučaji, da bi vladarji vladali 60 let, so v zgodovini zelo redki. Najbolj znani so ti-le: Kralj Ramzes (1248 do 1281) pred Kr., torej 67 let; Sabor II. Veliki (Perzijski kralj iz rodu Sassanidov, 309 do 380 po Kr., torej 71 let). Potem je preteklo skoro tisoč let, dokler je zopet vladal kralj, ki je mogel slaviti 60letni jubilej vladarstva. To je bil Alfonz I. Henriquez, kralj portugalski (1109 do 1185). Potem so še: Jakob I. Aragonski (1213 do 1276, torej 63 let); Ludovik XIV. francoski (1643 do 1715), torej 72 let. Ludovik XV. (1715 do 1774, 59 let); Jurij III. angleški (1760 do 1820); Viktorija angleška (1837 do 1901, 64 let); Kralj Friderik Avgust III. saski (1763 do 1827, 64 let).

Mesto iz platna. Letos bo obhajalo mesto Quebec tristoletnico ustanovitve. Ker se pričakuje k slavnosti mnogo tujcev, za katere v mestnem zidovju ne bo dovolj prostora, napravijo zraven mesta velikanske šotore, ki za nje porabijo nad sto tisoč metrov platna. Pod vsakim šotorom bo prostora za 260 tujcev, v platnenih restavracijah pa bo moglo 1500 oseb hkrati obedovati. Ta zračna »poslopja« bodo električno razsvetljena in bodo imela peči za hladne noči. Stanovanje v taki hiši iz platna bo stalo okrog 7 kron na dan.

Za oljarstvo v Dalmaciji. Dne 27. maja je bila na Dunaju konferenca dalmatinskih poslancev in zastopnikov poljedelskega ministrstva, ki se je bavilo z vprašanjem, kako bi se povzdignilo v Dalmaciji pridelovanje oljk in trgovino s finim oljem. Strokovni poročevalec Artman je izjavil, da se je temeljem svojih poizkusov prepričal, da bi se dalo iz dalmatinskih oljk delati najfinejše olje, ki bi premagalo italijansko, grško in francosko konkurenco. Svetnik Ertl je rekel, da je vlada za tozadevne poizkušnje že dala 50.000 kron, da je pa pripravljena podpirati to gibanje tudi z večjimi vsotami, ko bo izvedena organizacija po oljarskih zadrugah, kar bi naj vzela zadruga zveza v Spljetu v svoje roke. Posl. Ivanišević je prosil za vladno podporo, da bi se poleg zadrug, ki jih zveza drage volje sprejme v svoje okrilje in gmotno podpira, ustanovilo centralo v Spljetu, v Trstu, na Dunaju in v drugih mestih pa razstave vzorcev finega dalmatinskega olja. Posl. Dubilić in Bičladinović sta priporočala, da bi se podpore dajale le zadrugam, ne pa posameznikom. Posl. Vuković je pozival vlado, da bi varovala domače olje proti bombaževemu, ki ga izdelujejo tržaške tvornice. Poslanec Ivčević je obljubil v gornjo svrhu tudi pomoč dežele.

Telefonska in brzojavna poročila.

ZMAGA »S. L. S.«

Radeče pri Zidanem mostu, 4. junija. Pri občinskih volitvah so kandidati »S. L. S.« zmagali v vseh razredih. Slava zavednim volivcem!

OTROČARIJE SVOBODOMISELNIH VISOKOŠOLCEV.

Dunaj, 4. junija. Tudi tukaj so se predavanja zaključila. Preprečili so jih svobodomiselnih dijakov. Posebno glasni so bili slovanski dijaki, v prvi vrsti hrvaški iz Zagreba. Izpiti in promocije se vrše dalje. Predavanja počivajo tudi na tehniki, poljedelski in živinodravniški visoki šoli.

Praga, 4. junija. Češko dijaštvo štrajka. Obedve vseučilišči in tehniki sta zatvorjeni.

Brno, 4. junija. Tudi tu je proglašen splošni dijaški štrajk, tako med Čehi kakor tudi med Nemci.

Inomost, 4. junija. Svobodomiselnih dijakov so poslali odseku nemške devetorice na Dunaju otvorjeno pismo, kjer grajajo nemške poslance, češ, da se premalo zavzemajo za Wahrnunda. Ti šolski svobodomiselnici so sklenili pozvati svoje poslance, da izstopijo iz nemško-nacionalne zveze.

PARLAMENT.

Dunaj, 4. junija. Govorita Waldner in Masaryk, oba o Wahrnundu. Masaryk se je nalašč tako pozno zapisal med govornike, da je prišel šele za Krekom na vrsto, ker se Kreka neznansko boji.

USPEH SOC. DEMOKRACIJE NA NEMŠKEM.

Berolin, 4. junija. Pri volitvah za dež. zbor pruski so soc. demokrati, ki dozdaj v tem zastopu niso imeli nobenega poslanca, dobili tri mandate.

VOJNE PRIPRAVE ITALIJE.

Rim, 4. junija. Ministrski svet je odobril načrt vojnega ministra, da se ima za obrambo Italije izdati 210 milijonov lir.

SRBSKI PRESTOLONASLEDNIK OBTOŽEN V AFERI BOMB!

Cetinje, 4. junija. Pred sodiščem izjavi srbski časnikar Nastić iz Beograda, da je z bombno zaroto v zvezi srbski prestolonaslednik.

— Zavarovalna zadruga »Croatia« v Zagrebu. Opozarjamo sl. občinstvo na današnji oglas zavarovalne zadruge »Croatia« v Zagrebu. (Glavno zastopstvo za Kranjsko v Ljubljani, Kongresni trg 15/l.) Pri tej priliki opozarjamo, da je »Croatia« narodna zavarovalnica za Hrvate in sploh — Jugoslovane. Omeniti nam je tudi, da »Croatia« ni spekulativni zavod kakšnih delničarjev, nego je zadruga, katera posluje edino v prid svojih zavarovancev (članov), in katera deli dobiček v kulturne in narodne namene. — To nam potrjujejo zadrugaška pravila »Croatiae«. — § 6. točka c) pravil se glasi: 4% donoskov v javne svrhe mesta Zagreba in onih pokrajin, v katerih posluje zadruga. Se važnejši je § 7., ki slove v celoti: Kadar doseže redna rezerva pol % skupne zavar. vsote, in uradniški pokojninski zaklad 300.000 K, tedaj se razdeli letni dobiček odbivši tanieme ravnateljstvu in nadzornemu svetu, tako-le: četrtina v javne svrhe mesta Zagreb, četrtina v javne svrhe onih pokrajin, v katerih zadruga posluje, a dve četrtini je razdeliti med članete zadružneskupine v razmerju njihovega letnega plačevanja in sicer tako, da se jim vračuna pripadajoči del v plačilo premije za bodoče leto. — Ako torej podpiramo »Croatio« v njenem poslovanju, podpiramo tudi kulturne težnje — Jugoslovanov —, ker se četrtina dobička deli v javne svrhe onih pokrajin, v katerih »Croatia« posluje — a kot zavarovanci in člani »Croatiae« imamo tudi lastno korist, — ker se dve četrtini dobička delite med zavarovance (ude), tako da se jim dobiček zaračuna v prid njihove premije ter plačajo potem manjšo premijo. — Zato je naša dolžnost, da podpiramo to narodno jugoslovansko podjetje. — Nacionalni ekonom. — (1396.)

Rogaški »Styria«-vrec

Zdravilna voda proti Zdravniško oteklini v želodcu in priporočena! krčem, Brighthovemu Izborni vnetju ledvic, katarom zdravljeni v grlu in krhlju, v želodcu in črevih, diatezi, zaprtju, učinki! 1366 1 boleznih na jetrih itd. Dobiva se pri tvrdkah: M. Kastner in Peter Lassnik

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 4062 m, srednji vršni tlak 736.0 mm

čas	čas uporabe	Srednja barometrska vis.	Temperatura po obilju	Vetrovi	Klasi	Temperatura v 1 m vis.
3	9 zveč.	737.7	12.9	sl. sever	jasno	
4	7. jutro	39.1	15.4	sl. jvzh.	*	
5	2. pop.	37.1	28.9	sr. vzh.	del. obl.	0.0

Srednja včerajšnja temp. 21.9, norm. 16.3.

ŽITNE CENE

Budimpešta 4. junija.

Pšenica za oktober	10.31
Rž za okt.	8.89
Koruzi za julij	6.63
Oves za okt.	7.31

Efektiv: držno.

Citrarji

dobe, dokler bo kaj zaloge, **brezplačno** obsežno knjigo pesmi. Za frankirano dopušiljatev te knjige s pesmimi naj se pošlje poštna znamka za 25 h. Prijavitelj se je pri specialni zalogi za učila in muzikalije za citre 1374

Jos. Sorg na Dunaju, III, Hauptstrasse 144.

Pozor, kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 25 let, posrečilo se mi je, iznajti najboljšo sredstvo za rast las, to je

Kapilora št. II.

Isti deluje, da postanejo lasje gosti, dolgi in odstranjuje prhljaj (luskine) na glavi. — Cena (franko na vsako pošto) je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. — Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Jurčič, lekarnar. Pakrac št. 65, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštanim povzetjem. 814 20-9

Razpisuje se služba

občinskega tajnika, občinskega sluga in občinskega redarja

na Jesenicah. — Občinski tajnik dobi letne plače 1840 K, občinski sluga mesečno 83 K in prosti stanovanje in uradno obleko, občinski redar mesečno 80 K in uradno obleko. Nastop službe lahko takoj, želi se čimprej. Prošnje naj se vložijo pri podpisnem županstvu. — Zadnji rok 10. junij.

Županstvo Jesenice na Gorenjskem, dne 2. junija 1908.

Anton Čebulj s. r. gerent.

„CROATIA“

je edina hrvaška zavarovalnica osnovana od občine :: svobodnega in kr. glavnega mesta Zagreba. ::

„CROATIA“, osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje proti požaru in vpepljiti po blisku nepremičnine vsake vrste (hiše, gospodarska poslopja, tvornice, mline itd.) ter premičnine (kakor hišno orodje, gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd.) po jako ugodnih pogojih in nizkih cenah. — Vsa pojasnila daje: 1395 32-1

Glavni zastop „Croatie“ v Ljubljani, Kongresni trg 15. (Za vsa večja mesta na deželi se iščejo zastopniki.)

Za birmo

velika izber krasnih oblek za dečke.

Fine salonske obleke lastnega izdelka.

A. KUNC

595 27

zaloga in izdelovanje oblek Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

Podružnica

v Spljetu.

Glavnica 1 K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po

4 1/2 %

Podružnica

v Celovcu.

Rezervni fond 1 K 200.000.

Slovensko k. s. delavstvo!

Na II. vseslovenskem delavskem shodu Medvodami se je naročilo »Izvrševalnemu odboru slov. kršč. soc. delavstva«, da skliče III. vseslovenski delavski shod. Izvrševalni odbor lani zaradi raznih ovir ni mogel sklicati vseslovenskega delavskega shoda. Skliče ga zato letos. Sklenilo se je, da se vrši III. vseslovenski delavski shod v Ljubljani in sicer meseca oktobra. Naše delavske organizacije že zdaj opozarjamo na to, in da bo III. vseslovenski delavski shod mogočna manifestacija slovenskega kršč. soc. in strokovno neodvisnega slovenskega delavstva. Dan in spored se še objavi.

Vsi dopisi gled na III. vseslovenski delavski shod naj se naslovijo: Uredništvo »Naše Moči«.

Izvrševalni odbor slovenskega kršč. soc. delavstva:

Jožef Gostinčar, državni poslanec predsednik.

Mih. Moškerc podpredsednik.

Jos. Eržen podpredsednica.

Ivan Nep. Gostinčar tajnik.

AVSTRO - OGRSKA.**Svobodomiselni študenti za Wahrunda.**

Renegat Wahrund, bivši član »Leonove družbe«, zdaj ljubljene vseh obrežanih in neobrežanih Judov pa njihovih hlapcev, razburja še vedno judovskega in nejudovskega študenta. Dunajski svobodomiselni študenti so naznanili nemško-nacionalnim poslancem, da prično danes štrajkati in da preprečijo predavanja s silo. Zvečer so to naznanili rektorju Ebnerju. Zvečer je proklamiral dunajski svobodomiselni študent generalno stavko za vso Avstrijo. V Pragi so že včeraj štrajkali nemški študenti. Predavalo se ni na praškem nemškem vseučilišču in na tehniki. Iz avle so vrgli nemški olikanci štiri katoliške vseučilišnike. Na češki univerzi in tehniki se je včeraj predavalo. V Brnu se je pričela stavka na nemški tehniki že včeraj. Na črnoviškem vseučilišču se prične stavka v petek. Ministrski svet se je pečal z vseučiliško stavko. Vlada ne sodi tragično o položaju. Najbrže študent ne izgubi semestra vsled stavke. Celo svobodomiselno časopisje ni zadovoljno s stavko. Poslanci vseh strank so opominjali včeraj - dijake, naj bodo mirni in zmerni.

S Tirolskega.

Obolel je inomoški namestnik baron Spiegelfeld. Listi so poročali, da kandidira v Inomostu za državni zbor rektor plem. Scala, a rektor še ne misli na to in komaj čaka, da odloži tudi rektorsko čast.

Dvojezični uradni brzajav.

Brnska podružnica uradnega brzajava postane dvojezična. Češko podružnico bo vodil neki češki časnikar.

Ogrsko-hrvaški državni zbor

je razpravljal o izpremembi kazenske postave. Poslanec Bozoky je pa interpeliral, ker je pisal avstro-ogrski poslanik v Sofiji ogrskim podnikom, naj se udeleže razgovora o proslavitvi 60letnega vladarskega jubileja. Bozoky je rekel, da je kršil poslanik ogrsko ustavo.

Bančno vprašanje.

Parlamentarni bančni odsek je pričel ekspertizo o samostojni ogrski banki. Eksperte Barta je izvajal, da gre na leto 354 milijonov kron z Ogrske v inozemstvo za obresti.

Baron Rauchi v Budimpešti. — Omajano Rauchovo stališče.

V Budimpešto je došel ban baron Rauch. Konferiral sta z Wekerlom in z Josipovičem. Med Rauchom in Wekerlom so nastale nepremostljive difference. Rauch najbrže odstopi.

KONGRES MEDNARODNE PROTIDVOBOJNE LIGE

se vrši v Budimpešti. Predsednik protidvobojske lige princ Bourbonski je obiskal včeraj ogrske ministre. Avstrijsko vladu zastopa ministerialni svetnik dr. Schober.

CESAR VILJEM ODPOTUJE NA ŠVEDSKO.

Poleti obišče nemški cesar švedskega kralja.

ALBANSKO-MAKEDONSKI ODBOR.

Na Dunaju se je osnoval začasni albansko-makedonski odbor, ki mu predseduje dr. A. Ekonomo. Namen mu je, da podpira potrebne Albance in Makedonce, ki zapuste domovino in pa da pouči javno mnenje o makedonskih in o albanskih razmerah.

ALBANSKI NAPAD NA SANTO QUARANTO.

O napadu dne 15. m. m. na Santo Quaranto dohajajo šele zdaj podrobna poročila iz Janine. Kraj je važen, dasi ima le petnajst hiš. Tu so namreč zastopstva štirih parobrodskih društev, več trgovin in skladišč. Roparji so oropali vse grške trgovine in grško župnišče. Oropali so tudi blagajno zastopstva družbe »Navigazione Generale Italiana«. Roparji so pustili popolnoma pri miru ostale kristjane, Albance in mohamedance. Četo je vodil Adem Enim iz Nivice. Napad na pristanišče je zelo vznemiril prebivalstvo. Malo upanja je, da primejo roparje.

RUSKI TERORISTI NA DELU.

Teroristi so napadali grad Kroncil ob progi Varšava-Soldava. Grad so oropali in zažgali. Grajščak je bival ob napadu v Parizu. Roparji so ustrelili kastelana in njegovo ženo.

ANGLEŠKI KRALJ IN RUSKI CAR.

O carjevem obisku angleškega kralja razpravlja angleška zbornica danes.

Stajerske novice.

Š Shoda »Mladiške zveze« 8. t. m. v Ljutomeru se udeležita tudi katoliško akademično tehnično društvo »Zarja« in slovensko krščansko izobraževalno društvo »Domovina« v Gradcu po svojih zastopnikih. Štajerski mladeniči, ne zaostanite za koroškimi!

Š Vstajenja dan. Letos zares moremo imenovati leto slavnosti, pa tudi resnih. Posebno naša slovenska mladina se giblje v vseh krajih. Čim bolj jo zatirajo, tem bolj sili na dan. To je pokazal zadnji mladiški shod na Koroškem. In za binkoštni ponedeljek se napoveduje drugi mladiški shod, in sicer na Štajerskem v Ljutomeru. Na tem shodu, za katerega vlad povsod veliko zanimanje, se bo ustanovila »Zveza slovenske mladine«, organizacija štajerskih mladeničev. Le, mladeniči, krepko naprej za vero in narod! Vsi, kar vas količkaj narodno misli in čuti, vsi brez razlike stanu, vsi se zberite dne 8. junija v Ljutomeru ter v bratskem objemu korakajte naprej do zmage pod okriljem »Zveze slovenske mladine«. In ko bo vsak vrli mladenič član te nove mladiške organizacije, takrat smemo zaklicati s pesnikom: »Pepeln dan in dan več tvoj — Tvoj je vstajenja dan!«

Š Za S. K. S. Z. za Štajersko sta darovala gg. Alojzij Sagaj, kaplan v Laporju, 1 K, in mladenič Štuhelc iz Murščaka 1 K. Naj najdeti mnogo posnemovalcev!

Š Štajerski slovenski mladeniči. Na binkoštni ponedeljek se izpolni vaša dolgoletna želja, ustanoviti si svojo organizacijo, zvezo, v kateri bi se svobodno gibal ter urili svoje moči za poznejše delo v življenju. Zato pa tudi nobeden izmed vas ne izostane ta dan! Vsak se naj udeleži tega mladiškega shoda ter pripelje še s seboj mnogo svojih tovarišev. Pridite torej vsi spodnještajerski slovenski mladeniči dne 8. junija v Ljutomer. Na svidenje!

Š Štajerska agrarna banka. Nedavno je bil v Gradcu ustanovni shod »Štajerske agrarne banke«, registrovane zadruge z omejeno zavezo, ki prične te dni posloovati. Ista se bo med drugim bavila s konvertiranjem odpovedljivih hipoteknih posojil v nizko obrestovana posojila, plačljiva potom amortizacije. Tem potom bi se razdoločevala posvetva, kar se da izvesti le s pomočjo neodpovedljivih posojil, ki zapadejo čez dolgo vrsto let in se jih plačuje z majhnimi anuitetami. Financirala bo tudi poljedelske in gozdarske operacije ter ustanavljala splošno-koristne zavode v korist stalnega kmečkega prebivalstva. Ustanovniki banke pripadajo nemški agrarni stranki ter nimajo Slovenci od iste pričakovati nobenih koristi.

Š Slovenji gradec. V Starem trgu sta slavila dne 1. t. m. biserno poroko in gostijo zakonska stare korenine Pavel in Urša Poplaj, p. d. Hadermaš. V cerkvi in na domu je bila kaj pristrčna ta izredna svečanost in slavnost, katero so povzdignili mil. g. kanonik in domači g. župnik s tem, da so izpregovorili kaj lepe besede pri biserni poroki in pri biserni gostiji; saj pa si je biserni ženin to čast tudi zaslužil, ker je skoro celih 50 let pomagal kot cerkveni ključar štirim župnikom pri cerkvi.

Š Hardek pri Ormožu. Naše prostovoljno gasilno društvo za ormoško okolico s sedežem na Hardeku izvolilo si je pretečni teden sledeči novi odbor: Andrej Žinko, posestnik na Hardeku, načelnik, Matija Masten, kmet, Pušenci, načelnikov namestnik, Josip Rajšp, nadučitelj okolice Ormož, blagajnik, Anton Porekar, nadučitelj, Hum, tajnik, Matjaž Rajh, kmet, Pavlovci, vodja plezalcev, Franc Mežnarič,

čevlarski mojster, Ormož, njegov namestnik, Franc Hanželič ml., veleposestnik, Hardek, vodja brizgalničarjev, Jožef Vauptič, posestnik, Dobrava, njegov namestnik, Martin Skoliber, kmet, Pušenci, vodja varuhov, Ivan Trstenjak, kmet, Pušenci, njegov namestnik, Lovro Kirič, posestnik na Hardeku, vodja orodja, Jakob Kociper, čevljar v Litmerku, vodja ročnih cevi, Jakob Sever, čevljar v Litmerku, njegov namestnik, Adolf Rosina, učitelj in posestnik okol. Ormož, zdravstveni načelnik, Ivan Richter, solicator v Ormožu, njegov namestnik, Andrej Kovačič, posestnik na Dobravi, trobentaš. Občni zbor je sklenil marsikaj v korist društva, se spomnil prezgodaj umrlih članov, ter se zahvalil podpornikom, katerih imenik se priobči pozneje. Darovi se vedno hvaležno sprejemajo.

Znanost in umetnost.

* Nov misale. »Missale Romanum« je ravnokar izšel v mali priročni obliki za kapele in podružnice. Oblika je zelo priročna, črke so lepe in čitljive, misale sam je tenak, zelo lehak, vezava lična. Misale je preskrbljen z vsemi, tudi najnovejšimi mašami. Cena mu je pri vsem tem primeroma nizka. Vezan v usnje z rdečo obvezo stane 21 K 60 h, z zlato 22 K 80 h, v rdeče usnje z zlato obvezo 25 K 20 h. — V novi izdaji sta zdaj izšle tudi obe večji izdaji Pustetovega misala, in sicer navadni kvart in oblika male pole. Obedve v novih, posebno ličnih vezavah. Sploh je izbira misalov zelo velika. Dobe in naroče se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

* Razne najnovejše izdaje brevrijev so na razpolago v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani — od najmanjše demantne, popotne oblike do večje duodez z jako lepimi in čitljivimi črkami ter v krasnih vezavah in priročni formi. Največja oblika — kvart — je iz leta 1901.

* Šmarnice za 1908 so pošle. Dobi se še v »Katoliški Bukvarni« Marešič-Laserjeva knjiga »Lurški čudeži« za ravnokar znižano ceno 1 K, oziroma 1 K 30 h s poštnino.

* Zastonj da »Katoliška Bukvarna« na razpolago vsakomur, kdor zahteva, knjigo »Dva pastirska lista in nekoliko o dogodkih v Lurdu«, ki jo prevzvišeni knezoškof daruje. Najbolj pripravno je, da vsak, kdor jo naroči, obenem naroči kaj drugega, oziroma pri svojih naročilih zahteva tudi to knjigo, da ne bi bilo treba posebne poštnine plačati.

* Bisernice iz belokranjskega narodnega zaklada. Ivan Šašel. Ker pridejo pri-

lodnji teden Belokranjci v svojih slikovitih narodnih nošah v Ljubljano, da se odpelejo na jubilejne slavnosti k sprevedu na Dunaju, opozarjamo na »Bisernice«, v katerih so zbrane belokranjske narodne pesmi, pravljice, pregovori in reki. Vsak izobražen Slovenec se mora zanimati za starodavne šege Belokranjcev in njih narodno življenje. Zato toplo priporočamo Šašelovo knjigo. II. zvezek se že tiska in bo prinesel tudi več slik o nošah. Knjiga stane 2 K. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

* IV. zvezek »Gregorčičevih poezij«. V samozaložbi »Narodne Tiskarne« v Gorici je izšel IV. zvezek »S. Gregorčičevih poezij«. Kakor so se bliskovito razširili po naši slovenski domovini prvi trije zvezki Gregorčičevih krasnih poezij, tako, upamo, obišče tudi četrti zvezek slednje slovensko koč. Zvezek stane elegantno vezan z zlato brezo 3 K, po pošti 20 vin. več, broširan 2 K, po pošti 20 v več. Ker je čisti dohodek namenjen »Šolskemu Domu«, kateremu je bil pokojnik iz srca naklonjen do zadnjega diha, se eventualna preplačila hvaležno sprejemo ter v domačem listu izkažemo. Knjigo pošljemo te dni raznim bolj znanim rodoljubom po želji. Kdor knjigo obdrži, naj nam dopošlje označeni znesek po priloženem poštnelem čeku. Kdor knjige ne mara obdržati, naj jo vrne pod istim zavitkom podpisani tiskarni založnici v teku 8 dni; v nasprotnem slučaju se smatra, da je knjigo sprejel in da jo plača. Slovenci - rodoljubi, sezite po krasnih poezijah svojega nepozabnega pesnika! Z naročevanjem pokaže narod, da razume svoje velmože in da jih je vreden. Naročila sprejema »Narodna Tiskarna« v Gorici, ulica Veturini št. 9. V. zvezek S. Gregorčičevih poezij se začne tiskati še v tem letu. — Dobi se seveda tudi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Na prodaj so

1258 12

stare cerkvene orglje

v župni cerkvi v Vavtvasi. Iste imajo deset spremenov in še dobro ohranjen meh. Trebalo bi malega popravila in bi bile dobre za kakšno večjo podružnico.

Župni urad v Vavtvasi na Dolenjskem.

Spretnega**kovača**

za izdelovanje motik, sekir itd. sprejme takoj. — Kdo pove upravništvu tega lista.

1378 3-2

Gospodarska zveza v Ljubljani

razpisuje sledeče službe:

1 disponenta, 1 potovalca, 3 knjigovodskih uradnikov in 1 kletarja.

Službe se nastopijo lahko takoj, vsaj pa do 15. ali 31. julija.

Plače po dogovoru.

Nastavljenje se izvrši po kratki preizkuševalni dobi definitivno s pravico, do sistematično urejenega povišanja plač.

Lastnoročno pisane prošnje naj se naslovijo na **dr. Vladislava Pegan v Ljubljani.**

1302 3-3

Samo 5 vinarjev

Vas stane, da zahtevate moj ravnokar izišli veliki cenik, katerega pošljem zastonj in poštine prosto.

Veliki promet! ▣ Nizke cene! ▣ Dobro blago!

Nikelaste ure od gl. 1.90 do gl. 12.—, srebrne ure od gl. 3.90 do gl. 80.—, zlate ure od gl. 12.— do 500.—. — Srebrne verižice od gl. —90 do gl. 20.—, zlate verižice od gl. 10.— do gl. 250.—.

Velika izbira pripravnih krasnih birmanskih daril!

Priporoča se z veseločuvanjem

H. Suttner, urar in trgovec,

Ljubljana, Mestni
:: trg ::
nasproti
rotovža.

Pozor

toraj pri nakupovanju ur, zlatnine in srebrnine! Kdor si želi kupiti dobro in zanesljivo uro, naj se zaupljivo obrne na prvo domačo eksport. tvrdko, kjer bodeta gotovo najboljše postreženi. Imam ogromno zalogo prve vrste švicarskih žepnih ur, verižic, zapestnic, obeskov, okraskov, uhanov in prstanov z navadnimi in briljantnimi kamni; vseh vrst budilk, stenskih in salonskih ur, blago iz kina-srebra itd. vse zaradi prevelike zaloge : po konkurenčnih cenah. :

Primerna birmanska darila! "Angleško skladišče oblek"

Največja zaloga oblek za deklice in dečke po najnižjih cenah.
Velika izbira konfekcije za dame in gospode.

O. BERNATOVIČ

1326 6

Ljubljana, Mestni trg števil. 5.

Pozor! Čitaj! Pozor! Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju, bolih v prsih, prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi, pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd.

814 20-9 b

BOLESTNO ZDRAVLJE. SLABOMU JAKOST

Delovanje izhorne, uspeh sigurn. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 v., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju, ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. — Prosimo, da se naroča naravnost od

P. JURIŠIČA, lekarnarja
v Pakracu št. 65 (Slavonija.)

Zelo dobro idoča 1053 15-12

gostilna

na jako lepem kraju, kjer je glavni promet, na deželi, se pod zelo ugodnimi pogoji odda v najem tistemu, ki bi se pisal Tišler.

Naslov pove upravnitvo „Slovenca“.

Majarja,

treznega, poštenega, 40-50 let starega, k 12 govedom in 12 prašičem, kateri bi znal tudi molziti, išče proti dobri plači **Fran Tavčar**, posestnik in trgovec v **Seloah**. Vstopi lahko takoj.

1386 5-2

Lekarna „Pri zlatem orlu“

Mr. Ph. Mardetschlaeger, kemik v Ljubljani
Jurčičev trg — Pri čevljarjem mostu

Najboljša domača sredstva za domačo lekarno so:
Dunajske želodčne kapljice, krč utešujoče, slast zbujajoče, vetrove odganjajoče. Steklenica 20 v., 6 steklen. 1 K. Odvajalne kroglice (posrebrene), želodec in črevesje čisteče. Steklenica 70 v., 6 škatli. 3 K.

Prašek proti kašlju in Zeliščni sok proti kašlju, kašelj utešujoča, 1 steklenica 1 K, 6 steklenic 5 K. China-železnata malaga, da kri in moč oslabelem osebam. 1 steklenica 2 K, 6 steklenic 10 K. Želodčne kroglice s čokolado, za malokrvne in bledice ženske in dekleta. Fluid, vrbalno sredstvo, proti revmatizmu in protinu. Steklenica 1 K, 6 steklenic 5 K.

Vsa živinozdravila in živinoredilna sredstva, — živinski in prašičji redilni prašek itd.

„Ada“-preparati (ime oblastv. zavarovano)

so najuspešni, uporabljivi: Ada-milo in črme povzroči najlepšo polt; Adazobna esenca in Adazobni prašek, najlepše zobovje; Ada-lasna voda in pomada, rast las; — nikake izgube las. Vsak komad „Ada“-preparatov velja 1 K.

Vsa navedena sredstva pripravijo se edino le v nad 300 let obstoječi lekarni „Pri zlatem orlu“ v Ljubljani, Jurčičev trg v mestu, nasproti železnemu (čevljarjem) mostu in razpoložajo vsepovsod sleherni dan po pošti.

1124 9

Moderna svilena krila

iz šumeče svilu, dalje krila iz lustra, klota in batista. Predpasniki za dame, deklice in otroke vedno v največji zalogi pri

P. Magdič, Ljubljana, Prežernove ulice števil. 7.

766 9 d

Luka Vilhar, urar

Ljubljana, Kopitarjeve ulice

priporoča 1388 3-2

svojo veliko in izbrano zalogo

birmanskih daril

kot ure, verižice, uhane, zapestnice po najnižjih cenah.

Za solidno in točno postrežbo se jamči.

Katoliška Bukvarna

v Ljubljani

priporoča sledeče 1304 12-4

molitvenike primerne deloma tudi za darila

birmancem in prvoobhajancem

Šolski molitvenik po katekizmu in obrednih knjigah. Spisal dr. Gregorij Pečjak, katehet v Ljubljani.

Ta molitvenik je predpisan za ljudskošolsko mladino odkar so stopile molitve z novim cerkvenim besedilom v veljavo. Cene so mu sledeče:

Trpežna vezava z rdečo obrezo K 1-80
zlat 1-20

Večno življenje. Molitvenik. Spisal dr. Gregorij Pečjak, doktor bogoslovja, gimn. katehet v Ljubljani.

Ta molitvenik je namenjen bolj odrasli, posebno srednješolski mladini.

Cene: trpežna vezava z rdečo obrezo K 1-20

zlat 1-60

Pot k Bogu. Molitvenik za odrasle. Molitve in pesmi iz Večnega življenja in Cerkvenega molitvenika.

To je najpopolnejši molitvenik, ki je tudi sestavljen strogo po novem cerkvenem besedilu. Namenjen je za splošno porabo in ima prav priročno obliko.

Cena z rdečo obrezo K 1-20

zlat 1-60

Bogu kar je božjega. Spisal župnik Fr. S. Finžgar.

To je najfinjši slovenski molitvenik, po vsebini primeren tako priprostim, kakor najizobraženejšim krogom. Odlikuje se tudi po svoji nežni, zelo priročni obliki.

Pri naročilih zadostuje, da se navede številka zaželjene vezave, tudi je dobro, da se pove ali naj izberemo tanke, pregibljive platnice za gospode ali mehke, vatrane platnice za ženske:

Vezava št. 1: navadne črne platnice, rdeča obreza K 1-—

2: umetno usnje, vatrane platnice 1-80

3: šagreno usnje, zlata obreza 2-20

4: fina teletina, 3-—

5: najnovejša vezava v najfinjšem usnju in raznih barvah, s posebno krasnimi najmodernejšimi utisi. Na teh vezavah je neka posebna, rekli bi nedosežna ličnost in finesa. Okoli 20 različnih vezav te vrste je na izbero, vse imajo približno enako, v primeri z ličnostjo zelo nizko ceno

6: nova fina vezava za dame z verižico, listnico in zapono; najmodernejša vezba 4-80

4-60

Voditelj v srečno večnost Molitvenik. Spisal A. M., duhovnik ljubljanske škofije.

Zelo popoln, jako dober molitvenik z novim cerkvenim besedilom. Umetno usnje, mehke vatrane platnice K 2-—

Šagrin-usnje, upogljive ali mehko vatrane platnice 2-60

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Pozor

1049 30-23

p. n. gosp. gostilničarji, zasebniki!

Vinska trgovina Alojzija Zajca v Spod. Šiški pri Ljubljani

ima v zalogi najboljša in jamčeno pristna vina iz najslavnejših vinskih goric, kakor: dolenski cviček iz Gadove peči in iz Drenovc, bizeljec, sromeljčan in druga štajerska vina, hrvaško, istrsko in goriško vino.

Cena zmerna; postrežba solidna in točna; uzorci na razpolago!

Za birmance

:: dobé ::

botrice in boterčki

primerna 1319 4-4

birmanska darila

azličnih lepih ur z zlatimi in srebrnimi verižicami, uhanov, zapestnic, broš itd. itd.

po najnižjih cenah.

L. Černe, LJUBLJANA, Wolfove ulice št. 3.

Podružnice:

Praga s menzajstvenimi: Oradea 34, Mela straz, Mosti alen 17, Baden, Brno, Ustka Lipe, Ouka Hamata, Kozvaki Hamburg, Müding, Ebel Hila, Pina, Vrtaia in Libero.

Menzajstvenice na Dunaju:

I. Wellzelle 1, H. Teberstrasse 4, H. Ougarske 77 (vogl Renowaga), H. L. wengasse 37, IV. Wladar Hauptstrasse 13, V. Schönbrennerstrasse 88 a, VI. Gumpendorferstr. 32, VII. Mariahilferstrasse 74, VIII. Lerchenfelderstrasse 133, IX. Alserstrasse 33, X. Favoritenstrasse 30, XVII. Währingerstrasse 33, XIX. Döblinger Hauptstr. 18, XIX. Plattenstrasse 18.

Reizajstvenica dainiška družba 45 130 174

MERCUR

Dunaj I. Wellzelle 1, Aka. kapital K 20.000.000, Rezerv. sklad K 8.000.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje isrečanih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.